

**Н. М. ПАРАНЯК, Н. М. ВИТРИКУШ, А. С. РОМАНІВ (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРУКТУРИ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЙ ЄВРОСОЮЗУ**

*Національний університет «Львівська політехніка»
79013, вул. С. Бандери, 12, Львів, Україна; nadyaparanyak@yahoo.com*

The organization and functioning of civil protection structure in emergency situations of European Union are estimated. The mechanisms of administration, creation of reliable warning systems and provision of the required level of readiness for adverse events in accordance with European safety standards are assessed. The importance of cooperation international organizations in the field of security is noted.

Зниження ризиків виникнення надзвичайних ситуацій є чималою та постійною проблемою, яка вимагає державних зобов'язань та розуміння громадськості. Важливими також є аналіз небезпечних чинників, ефективне управління, створення надійних систем попередження і підвищення рівня готовності до надзвичайних подій.

З метою надання ефективної невідкладної допомоги в надзвичайних ситуаціях у 2001 році в ЄС було створено структуру – Механізм Цивільного Захисту Співтовариства (Community Civil Protection Mechanism), який сприяє співпраці національних структур цивільного захисту в Європі. До складу цієї структури крім 28 країн-членів ЄС увійшли Ісландія, Чорногорія, Норвегія, Сербія, колишня Югославська Республіка Македонія та Туреччина. В рамках цієї структури європейські країни працюють разом для реагування на природні та техногенні катастрофи на європейській території та за її межами, надають рятувальників, експертів, спеціалізоване обладнання та багато іншого для порятунку постраждалих. Оперативним центром ССРМ є Центр координації реагування на надзвичайні ситуації (Emergency Response Coordination Center), який цілодобово проводить моніторинг надзвичайних ситуацій у світі і координує дії країн-учасниць у випадку кризи.

ССРМ також надає країнам-учасникам можливість обмінюватись досвідом, піднімаючи рівень підготовки своїх загонів цивільного захисту. Крім того, ССРМ надає засоби невідкладної комунікації та моніторингу, через спільну екстрену комунікаційно-інформаційну систему (Common Emergency Communication and Information System) створену під егідою Центру координації реагування на надзвичайні ситуації і яка базується на зборі електронних повідомлень та оповіщень, що дозволяє здійснювати обмін інформацією в реальному часі між країнами-учасницями та Центром координації реагування на надзвичайні ситуації.

Будь-яка країна світу може звернутися до цієї структури цивільного захисту ЄС за допомогою. З часу свого створення вона отримала близько 300 звернень про допомогу і брала участь у ліквідації таких найбільш руйнівних катастроф, як землетрус в Гаїті (2010 р.), Цунамі в Японії (2011 р.), Тайфун на Філіппінах (2013 р.), спалах Еболи (2014 р.), конфлікт в Україні (2014), землетрус в Непалі (2015 р.), криза біженців, повені та лісові пожежі в Європі.

Зважаючи на збільшення кількості надзвичайних ситуацій, з якими стикається світ останнім часом, Комісія ЄС оголосила в листопаді 2017 року нові плани щодо підвищення ефективності дій ЄС із забезпечення цивільного захисту з метою вчасного реагування та кращу підготовку до природних та техногенних катастроф держав-учасниць. Бюджет для роботи Структури цивільного захисту ЄС на 2014-2020 рр. становить 368,4 млн. євро, з яких 223,7 млн. євро будуть використані для запобігання надзвичайних ситуацій, підготовки та реагування на них в рамках ЄС та 144,6 млн. євро для дій поза межами ЄС. Ці суми доповнюються внесками країн, які беруть участь у Структурі цивільного захисту ЄС і не є членами Європейського Союзу. Структура цивільного захисту ЄС підтримує та доповнює дії держав у надзвичайних ситуаціях. Основна відповідальність за захист людей, а також навколишнє середовище та майно, включаючи культурну спадщину, лежить на самих державах. Країни ЄС несуть основні фінансові витрати на більшість заходів з цивільного захисту.

Для підвищення рівня безпеки в сучасному світі важливу роль відіграє співпраця країн в галузі цивільного захисту і, як наслідок, можливе швидке реагування на надзвичайні ситуації та допомога в організації рятувальних робіт.